

POSTANOWIENIE

7 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 7 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa A. Z.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 19 października 2022 r., I ACa 601/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz A. Z. 5400 złotych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 19 października 2022 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się w: 1) błędnym ustaleniu przez Sady orzekające w sprawie, że umowa o konsumencki dewizowy kredyt mieszkaniowy/inwestorski nr [...] z 6 maja 2008 r. łącząca powoda i pozwanego jest nieważna; 2) zastosowaniu przez Sąd Apelacyjny dyspozycji art. 385¹ § 1 k.c. i sankcji z art. 58 § 2 k.c. do umowy kredytu *stricte* dewizowego

(walutowego), z całkowitym pominięciem charakteru przedmiotowej umowy, jej specyfiki, jak również wyłącznie fakultatywnego charakteru postanowień dotyczących wypłaty i spłaty kredytu złotych, które w toku postępowania zostały uznane za abuzywne.

Ponadto skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów art. 385¹ § 1 i 2 k.c. wywołujących rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne:

1) Jaki charakter posiada wyrok sądu w zakresie orzeczonych skutków abuzywności w postaci unieważnienia spornej umowy kredytu (konstytutywny czy deklaratoryjny) w odniesieniu do roszczeń pieniężnych o zwrot nienależnych świadczeń, a w konsekwencji, kiedy powstaje obowiązek rozliczeń stron w związku z unieważnieniem funkcjonującej dotąd umowy kredytu, tzn. kiedy roszczenia restytucyjne stron przedmiotowej umowy stają się wymagalne oraz od kiedy należy liczyć odsetki za opóźnienie w zapłacie tychże należności?

2) Czy w sytuacji, w której dodatkowy mechanizm wykonania operacji związanych z umową – posiadający charakter dodatkowej w stosunku do umowy kredytu usługi kantorowej wymiany walut – w oparciu o tabele kursowe banku, ma charakter fakultatywny, dla indywidualnej kontroli pod kątem abuzywności tych postanowień, zastosowanie powinien mieć reżim norm prawnych zawartych w art. 385¹ § 1 i 2, art. 385² k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „dyrektywa 93/13”).

W odpowiedzi na skargę powódka wносиła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob.

postanowienia SN: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie SN z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Po pierwsze, z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wynika wprost, które przepisy miałyby zostać naruszone przez Sąd Apelacyjny w sposób kwalifikowany. Z jednej strony skarżący wskazuje na orzekanie przez sąd ponad żądanie, nie powołując jednak art. 321 § 1 k.p.c., a z drugiej odwołuje się do błędnej kwalifikacji umowy, która w jego ocenie obejmowała kredyt walutowy a nie indeksowany do waluty obcej. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie został jednak w tym kontekście wskazany art. 65 k.c. Nie sposób natomiast ocenić zarzutu wadliwej oceny umowy bez argumentacji nawiązującej do naruszenia art. 65 k.c.

Po drugie, walutowy charakter umowy kredytu sam w sobie nie wyklucza możliwości zawarcia w niej niedozwolonych postanowień umownych. Artykuł 385¹ § 1 k.c. znajduje zastosowanie do oceny postanowień wszystkich umów zawieranych przez przedsiębiorcę z konsumentem oraz niektórych umów zawieranych w obrocie obustronnie profesjonalnym (art. 805 § 4 k.c.). Nawet zatem udzielenie kredytu w walucie obcej nie wyklucza zastosowania do oceny takiej umowy art. 385¹ k.c. Nie można więc mówić o naruszeniu art. 385¹ k.c. na tej płaszczyźnie.

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego,

z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Wykładnia art. 385¹ § 1 i 2 k.c., we wskazanym w skardze zakresie, w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości (zob. np. wyroki SN: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22). Nie ma zatem potrzeby ponownej wypowiedzi w tej kwestii.

Z kolei istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie czynią zadość tym wymaganiom. Sąd Najwyższy przypomina, że konstrukcja takiego zagadnienia powinna odpowiadać wymogom zagadnienia prawnego, o którym mowa w art. 390 § 1 k.p.c. (postanowienie SN z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06). W konsekwencji dopuszczalne jest przedstawianie zagadnień (pytań) prawnych wyłącznie „do rozstrzygnięcia”, a nie „do uzupełnienia”. Pytanie takie, zaczyna się zawsze od partykuły pytajnej „czy”. Oznacza to, że rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego,

dokonywane przez wybór towarzyszącej mu odpowiedzi (postanowienie SN z 13 kwietnia 2000 r., III CZP 2/00). Przedstawione przez skarżącego pierwsze zagadnienie prawne tych wymagań nie spełnia.

Odnosnie do drugiego zagadnienia prawnego, to skarżący nie wskazał argumentów prawnych, które prowadziłyby do rozbieżnych ocen w zakresie tego zagadnienia. Nie wykazał również, dlaczego dotychczasowy bogaty dorobek orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jest niewystarczający do jego rozstrzygnięcia.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.